

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

Dr. STASYS TUMĖNAS

NAUJIENLAIŠKIS

Nr. 4 (16) 2018-05-14

Gerbiamieji šiauliečiai,

man, kaip Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komiteto nariui, smagu informuoti rinkėjus, kad, regis, pradedamas žadėtas naujovių metas regionų kultūrai. Savivaldybių atstovai Kultūros ministerijoje jau išgirdo apie rengiamą regionų kultūros finansavimo naująjį modelį Lietuvos kultūros taryboje (LKT). Jo tikslas – užtikrinti kultūros prieinamumą, jos įvairovę. Kaip teigė ministrė L. Ruokytė-Jonsson, numatoma, kad prie LKT bus sudaryta 10 regioninių kultūros tarybų (RKT), kurių veikla aprėps apskričių geografines teritorijas. Į RKT sudėtį numatoma įtraukti po du atstovus iš kiekvienos savivaldybės, vieną atstovą deleguos LKT. Kultūros ministrės teigimu, LKT regionų kultūros finansavimo modelis padės įgyvendinti vieną svarbiausių septynioliktosios Vyriausybės programos prioritetų – visiems prieinama ir visus įtraukianti kultūra.

XXX

Daug diskusijų kultūros visuomenėje kėlė kalbos dėl kadencijų įvedimo kultūros įstaigų vadovams. Regionams numatoma taikyti dviejų kadencijų ribojimo išimtį. Savivaldybių bibliotekų, muziejų, kultūros centrų vadovai bus skiriami penkerių metų terminui, o jam pasibaigus, vėl galės dalyvauti konkurse vadovo vietai užimti.

XXX

Artėja Mecenatystės įstatymo svarstymas ir priėmimas. Smagu pasidžiaugti ir šiame Naujienlaiškio numeryje pristatyti kultūros ir sporto rėmėją – Alfonsą Armalą, kuris, ko gero, jau ne vienu milijonu eurų parėmė Šiaulių krepšinio klubą, dabar finansavo žurnalisto Arūno Petraičio parengtos knygos, skirtos Šiaulių krepšinio 90-mečiui, leidybą ir kt. projektus.

Praėjusiame Naujienlaiškio numeryje rašiau apie kitą rėmėją – Ch. Frenkelio odininkų tradicijų tęsėją Šiauliuose dr. Reginą Arcišauskaitę, kurios vadovaujamas nedidelis kolektyvas pasiuvo batus Hamburgo lietuvių tautinių šokių kolektyvui, besirengiančiam šią vasarą dalyvauti Lietuvoje vykiančioje Dainų šventėje „Vardan tos...“. Pagarba Šiaulių altruistams, kuriuos, tikiuosi, Mecenatystės įstatymo priėmimas motyvuos dar labiau remti kultūrą, sportą.

XXX

Balandžio mėnesį Seime patvirtinta mano iškelta idėja 2019 metus paskelbti Pasaulio lietuvių metais. Bus puiki galimybė parodyti, ar tikrai Lietuvos valstybei svarbus tas daugiau negu milijonas tautiečių, šiuo metu gyvenantis svetur. Ko gero, neišvengsime ir referendumo dėl dvigubos pilietybės išsaugojimo galimybės. Tikiuosi – kad Pasaulio lietuvių metai ir čia prisidės, kad būtų skelbiama objektyvi tiesa dėl požiūrio į pilietybę. Pasaulio lietuviai, susirinkę balandį į bendrą darbo savaitę LR Seime, vėl akcentavo, kad jie siekia ne dvigubos pilietybės apskritai, bet tenori, kad ji būtų išsaugota, jei tavo artimieji, giminės dėl įvairių kataklizmų pasitraukė iš Lietuvos, turėjo prigimtine teisę į pilietybę. Juk niekas nesuteikins pilietybės bet kam, o pilietybė – tai ne tik teisės, bet ir pareigos valstybei.

BENDRAUKIME!

ŠIAME NUMERYJE SKAITYKITE

Kodėl 2019-ieji metai paskelbti Pasaulio lietuvių metais	2
Kodėl aš dalyvavau pilietinėje akcijoje	6
Kodėl Alfonsui Armalui įteikiau LR Seimo sidabro ženklelį	8
Kaip Šiauliuose paminėjome Pasaulinę kultūros dieną	9
Kokie nauji išorinės reklamos įrengimo reikalavimai	11
Kodėl verta perskaityti Jono Kiriliausko ir Liudo Mažylio knygas	11
Ką mums gegužės mėnesį primena 2018 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius	12
Kuris 1918 metų vasario 16-osios Akto signataras buvo vienas iš slaptos draugijos „Dvylika Vilniaus apaštalu“ steigėjų	14

SEIMAS

Apie mano pareigas Lietuvos Respublikos Seime galite paskaityti internetinėje svetainėje: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=8801&p_k=1&p_a=seimo_narys&p_asm_id=79154.

2018 m. balandžio 11 d. dalyvavau Kultūros komiteto posėdyje, kuriame svarstėme Valstybinio audito ataskaitą „Ar Lietuvos verslo priežiūros sistema efektyvi“, Lietuvos radijo ir televizijos komisijos 2017 metų veiklos ataskaitą, Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos 2017 metų veiklos ataskaitą, Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Diskutavome „Dėl šalies ataskaitos Lietuva 2018 m. Nr. SWD(2018)213“, „Dėl Etninės kultūros globos tarybos kreipimosi“, „Dėl Seimo atstovo paskyrimo į Konstitucinį Teismą“, „Dėl valstybinio audito ataskaitos „Teisėkūros procesas“. Kviečiu Jus susipažinti su Valstybinio audito ataskaita (2018 m. kovo 20 d. Nr. VA-2018-P-50-2-3), rezultatais, išvadomis ir rekomendacijomis (prieiga per internetą: http://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=2).

Kodėl 2019-ieji metai paskelbti Pasaulio lietuvių metais

2018 m. balandžio 12 d. Seimas paskelbė 2019 metus Pasaulio lietuvių metais. Kaip iniciatorius, Seimo posėdyje pristačiau minėtinius metus, istorinę Lietuvių Chartos reikšmę, būsimas veiklas, kurias aktyviai siūlo ir Pasaulio lietuvių bendruomenė (žr. Seimo posėdžio vaizdo įrašą: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15259&p_k=1&p_a=media_object_viewer&guid=348B3F6D-C1B4-4B1A-9D7B-03A14E58F1F6).

*Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovai Bistrampolio dvare 2017 metais.
„Pasaulio lietuvių bendruomenės“ nuotrauka.*

2018 m. balandžio 16 d. dalyvavau Tarptautinės kultūros dienos minėjime Kauno valstybinėje filharmonijoje, kur buvo apdovanoti iškiliausi Kauno menininkai, tarp jų aktorė, skaitovė, režisierė, renginių organizatorė Olita Dautartaitė, kuriai vakaro metu įteikiau LR Seimo Pirmininko Viktoro Pranckiečio padėką. Vakaras sutapo su gražia Olitos gyvenimo sukaktimi. Man teko ilgai su ja dirbti Šiaulių universitete, kur ji dėstė meno raišką būsimiesiems pedagogams, padėdavo organizuoti įvairias šventes, konkursus, minėjimus. Daug kartu darbuotasi ir „Žiemgalos“ draugijos baruose – renginiai, knygų pristatymai Pakruojuje, Pasvalyje, Linkuvoje, Šiauliuose, Žagarėje, Čikagoje.

*Su aktore
Olita Dautartaitė
šventiniame renginyje.
S. Tumėno nuotrauka*

2018 m. balandžio 17 d. – Seimo Kultūros komiteto posėdyje, o jame nagrinėjome du klausimus: „Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 metų veiklos ataskaitą“ ir „Įstatymo „Dėl Europos Tarybos konvencijos dėl bendros kino filmų gamybos (pataisytos) ratifikavimo“ projektą“. Pastarajame, 2 straipsnyje, įrašyta Lietuvos Respublikos išlyga: „Vadovaudamasis Konvencijos 22 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimas pareiškia, kad Lietuvos Respublika pasilieka teisę nustatyti didžiausią įnašo į bendros gamybos išlaidas dalį, kuri gali skirtis nuo nustatytos Konvencijos 9 straipsnio 1 dalies a punkte.“ Prieiga per internetą: <https://e->

2018 m. balandžio 18 d. – išvažiuojamajame Kultūros komiteto posėdyje Druskininkų savivaldybėje (susitikime su miesto meru ir kultūros darbuotojais), kuriame svarstyti du klausimai: 1) Dėl kultūrinio turizmo vystymo ir kultūros infrastruktūros pristatymo; 2) Jaunimo užimtumo centro, Viečiūnų bendruomenės namų lankymas. Susitikimo metu Druskininkų savivaldybės meras Ričardas Malinauskas pristatė savivaldybės vystymo strategiją, pasiektus rezultatus ir ateities planus. Susitikime buvo pasidžiaugta pasiekimais: mažėjančiu nedarbo lygiu, pelningai veikiančiais pagrindiniais Druskininkų traukos objektais, buvo pristatyti kultūriniai miesto renginiai, festivaliai, šventės bei informacija apie Druskininkų savivaldybės skiriamas biudžeto lėšas kultūros ir kitoms sritims. Ypač daug Druskininkų vadovai kalbėjo apie druskininkiečiams svarbius projektus: Menų kalvės įrengimą, likusios Leipalingio dvaro dalies rekonstrukciją bei Druskininkų bendruomenei ir Lietuvos kultūriniam turizmui svarbaus objekto – Druskininkų kultūros centro projektą.

„Druskininkai – modernus, šiuolaikiškas kurortas. Norime, kad Druskininkuose būtų galima organizuoti ir atitinkamo lygio kultūrinius renginius, priimti žinomiausius šalies ir užsienio atlikėjus. Labai džiugina bendras Kultūros komiteto narių požiūris, kad Druskininkams tikrai reikalingas tokio lygio kultūros centras ir tikime, kad šio projekto įgyvendinimas padėtų stiprinti ne tik Druskininkų, bet ir Lietuvos kultūrinį įvaizdį“, – kalbėjo Druskininkų savivaldybės meras.

Po susitikimo savivaldybėje lankėmės mažojoje kultūros sostinėje Viečiūnuose, Jaunimo užimtumo centre ir bendruomenės centre, kuriame po vienu stogu veiklą vykdo savivaldybės biudžetinės įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos.

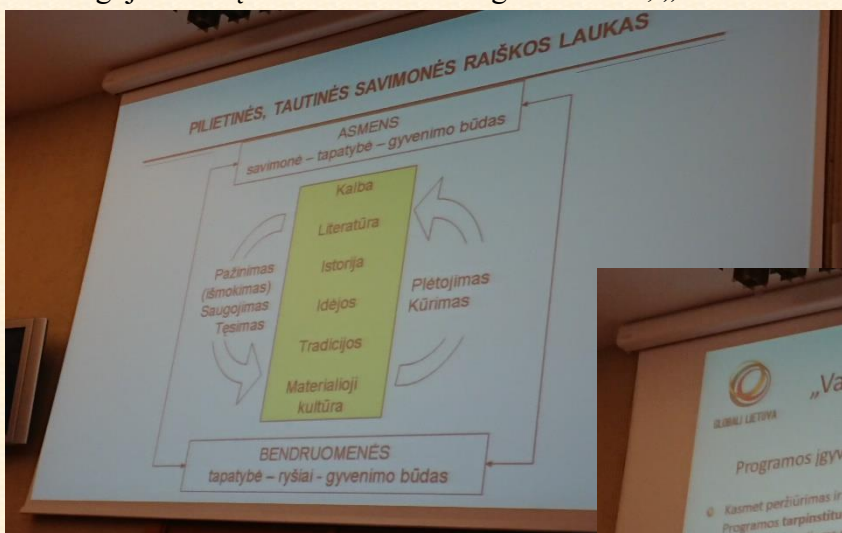

Druskininkuose buvo pristatytos miesto kultūrinio turizmo galimybės. E. Aganausko nuotrauka.

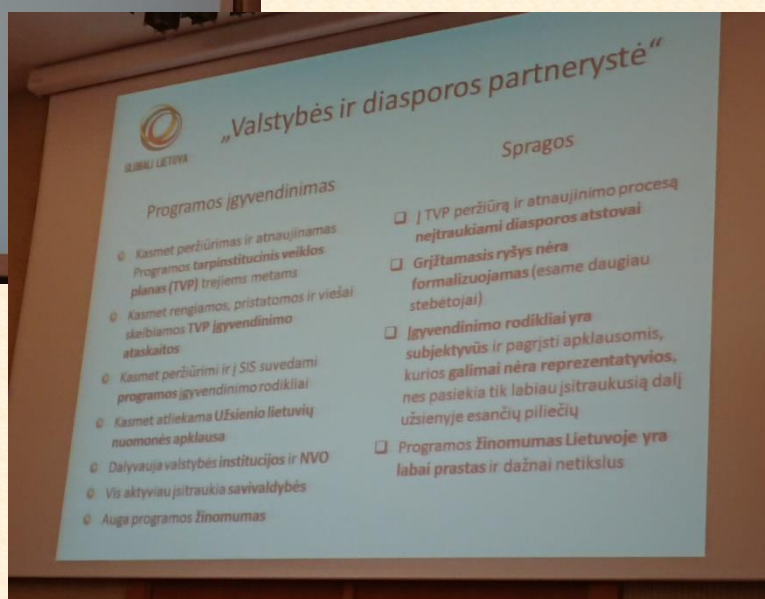
2018 m. balandžio 19 d. Seime susitikau su dainininku Edmundu Seiliumi. Jis buvo jau ne pirmasis, išsakęs abejonių, pasvarstymų dėl Kultūros tarybos finansuojamų projektų, jų prioritetų, kurių iš tikro ir nėra. Aptarėme, ar gali objektyviai projektus vertinti asmenys, kurie nėra konkretaus dalyko profesionalai. Tokie pokalbiai reikalingi, nes Kultūros tarybos projektų finansavimo nuostatos, mechanizmai numatomi tobulinti, kalbama apie didesnę dėmesį regionų kultūrai.

2018 m. balandžio 24–27 d. dalyvavau Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos posėdžiuose. Jų darbotvarkėje buvo šie aktualūs klausimai: „Darbinis posėdis. Dėl institucijų atsakymų į Komisijos 2017 m. spalio mėn. priimtas rezoliucijas“, „Programa „Globali Lietuva“: kas mus telkia?“, „Sveiki sugrįžę! Demografijos, migracijos ir

integracijos politikos 2018–2030 m. strategijos pristatymas“, „Pasiruošimas 2018 metų Lietuvos šimtmečio dainų šventei „Vardan tos...“, „Lietuvių kalbos kultūros metams prabėgus“ (savo pasisakyme akcentavau lietuvių kalbos reikšmę Lietuvai ir užsienio lietuviams, kurie, kaip rodo dalyvavimas Lietuvių kalbos ir literatūros olimpiadose Lietuvos ir užsienio lietuviškų mokyklų mokiniams, myli, gerbia ir puoselėja lietuvių kalbą), „Švenčiame Lietuvos valstybės vėliavos šimtmetį“, „Lietuvių tautinės tapatybės išsaugojimas – tautos išlikimo pagrindas“ (savo kalboje kėliau tautinės tapatybės sampratos klausimą, pabrėžiau užsienio lietuvių emocinio ryšio svarbą su Lietuva, aptariau istorinius tautinės tapatybės formavimosi procesus JAV), „Pilietybės išsaugojimas: ką tai reiškia lietuviu gimusiam?“, „Ar visada užtikrinamos vaiko teisės?“.

Posėdžiuose buvo išsakyta daug problemų, klausimų, pasiūlymų.
N. Brazauskos nuotraukos.

Pasisakymai diskusijos, komentarai, klausimai atskleidė, kad Pasaulio lietuvių bendruomenė įdėmiai stebi ir apmąsto Lietuvoje vykstančius politinius, socialinius, kultūrinius, akademinus etc. įvykius. O Lietuvoje vis dar trūksta visuminio žvilgsnio, iniciatyvų ir supratimo, kad esame viena tauta. Nors politikai ir visuomenė sutaria dėl dvigubos pilietybės instituto išplėtimo, bet realių žingsnių ir veiksmų stokoja. Užsienio lietuviai pagrįstai tikisi didelio Seimo indėlio, rengiant referendumą dėl dvigubos pilietybės išsaugojimo. Tačiau, kaip sakė PLB pirmininkė Dalia Henke, „Vienybės mes neaukosime dėl pilietybės“.

Komisija priėmė 9 rezoliucijas (žr. http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=9323&p_k=1), su kuriomis kviečiu Jus susipažinti, pamąstyti ir imtis konkrečių pakeičių, kad mes vertintume visus lietuvius: ir gyvenančius Lietuvoje, ir už jos ribų.

Vyko aktyvus darbas posėdžio metu.
N. Brazauskos nuotrauka.

*Posėdžio akimirka.
R. Virbalienės nuotrauka.*

*Džiugi dalyvių nuotaika.
N. Brazausko nuotrauka.*

ŠIAULIŲ MIESTAS

Kodėl aš dalyvavau pilietinėje akcijoje

2018 m. balandžio 2 d. dalyvavau pilietinėje akcijoje „Išsaugokime Šiaulių Kaštonų alėją!“, kurią inicijavo šiaulietis Alfredas Daulius. Jis teigė, kad „[iš]kirsti Kaštonų alėjos medžius yra nusikaltimas!!“, o aš tam pritariau. Akcijoje prisiminiau laikus, kai ir aš vežimėlį su savo mažyliais gainiojau Kaštonų alėjoje, kai matydavau čia, paunksmėje, susėdusius šiauliečius, kurie skaitė ar vartė poezijos tomelius. Raginau: „Ponai, Šiaulių miesto parkų, alėjų formuotojai, prisiminkite, kad medis, kaštonas, pušis ar eglaitė nėra tik kuras, tai ir praeities ir dabarties istorija, ryšys tarp to, kas siejo miesto gyvenimą, kas siejo miesto praeitį su dabartimi. O pjauti, griauti – tai ne statyti, kurti.“ Džiaugiuosi, kad mūsų visų akcija davė vaisių, kad vyksta papildomi dendrologiniai medžių tyrimai.

*Pilietinėje akcijoje bendrauju su Šiaulių „Aušros“ muziejaus direktoriumi Raimundu Balza.
R. Šiaučiūnaitės nuotrauka.*

2018 m. balandžio 2 d. Šiaulių Šv. Ignaco bažnyčioje minėjome kunigo jėzuito, homilijų meistro, žiemgalio, skleidusio lietuviybės daigus sovietiniais metais išeivijoje, Tėvo Aniceto Tamošaičio SJ pirmąsias mirimo metines. Prisiminėme garbų kunigą, kuris savo tekstais kvietė galvoti apie savęs atsinaujinimą, savęs tobulinimą – kasdien galintį mūsų širdyse, dvasiose vykti Prisikėlimą. Visa tai jis paskelbė savo knygoje „Raktai mūsų rankose: pamokslai“ (2015), „Svečias Kristus: pamokslai“ (2016). Kalbėdamas pasidžiaugiau, kad Tėvas Anicetas gyvas ne tik mūsų atmintyje, bet ir rašytiniu palikimu. Kad per labai trumpą laiką būtų išleistos net dvi kunigo pamokslų knygos, daugiausia prisidėjo Šiaulių universiteto doc. Dalia Jakaitė, kuri kalbėjo ir bažnyčioje, pristatė filmuotus siužetus, kur klausytojai išgirdo kunigo gyvą balsą. Beje, Tėvo Aniceto pamokslai liudija, kad juose labai svarbus autoriaus balso tembras, intonacijos, kūno kalba, netgi pauzės. Be to, bažnyčioje buvo eksponuojama atmintį žadinanti Leono Nekrašo fotografijų paroda.

Tėvo Aniceto Tamošaičio SJ mirimo metinių minėjime.
L. Nekrašo nuotrauka.

2018 m. balandžio 4 d. dalyvavau susitikime-renginyje su Elena Bradūnaite-Aglinskiene. Į renginį mus pakvietė Šiaulių „Lions“ klubas Juozo Pabrėžos iniciatyva. Aš priminiau, kad 2017-ieji metai buvo paskelbti K. Bradūno metais, kaip LR Seime vyksta tokios procedūros. Garbūs Šiaulių vyrai labai įdėmiai klausėsi poeto dukters prisiminimų apie savo tėvą poetą, žavėjosi, kad ji išsaugojusi gražią suvalkietišką kalbą. Viešnia netgi parodė keletą vadovėlių, mokymo priemonių, iš kurių lietuviškai šeštadieninėse mokyklose mokėsi lietuvių kalbos, stengėsi žinoti Lietuvos istoriją ir jos vingius okupaciniais metais sovietmečiu.

2018 m. balandžio 6 d. – Šiaulių „Laiptų galerijoje“ atidarytoje Stasio Šalkauskio gimnazijos dailės ir technologijų mokytojo, skulptoriaus, vitražų meistro Alvido Paškausko akmens skulptūrų parodoje „Prisilietimai“.

Alvido Paškausko akmens skulptūros kvietė mąstyti.
Šiaulių „Laiptų galerijos“ nuotrauka.

2018 m. balandžio 7 d. dalyvavau Šiaulių miesto pagyvenusių žmonių šventėje „Rieda rieda Velykėlės“, kuris vyko Šiaulių profesinio rengimo centre. Ši organizacija atsirado 1994 m., kada pensininkų taryba reorganizuota į Pagyvenusių žmonių asociaciją, nes į ją gali jungtis ir priešpensinio amžiaus žmonės. Joje savarankiškai veikia keliolika smulkesnių klubų. Pastarieji pasidalijo su gausiai susirinkusiais žiūrovais savo meniniais gebėjimais. Kelias valandas truko turininga šventė. Scenoje keitėsi meno kolektyvai. Iš širdies liejosi eilės ir dainos, veikė paroda. Renginyje netrūko senjorų energijos, entuziazmo, dainų, poezijos, o visa tai krūvon sulipdė renginio siela buvusi ponija Laima. Ačiū už optimizmo pamokas.

Visi kartu galime padėti Pagyvenusių žmonių asociacijai. A. Striaukaitės nuotrauka.

Kodėl Alfonsui Armalui įteikiu LR Seimo sidabro ženklelį

2018 m. balandžio 9 d. – Šiaulių kelininkų patriarchui, krepšinio komandų, įvairių leidinių rėmėjui Alfonsui Armalui, balandžio mėnesį minėjusiam gražią ir garbingą gyvenimo sukaktį, įteikiu LR Seimo sidabro ženklelį „Atkurtai Lietuvai – 100“. Akivaizdu, kad garbusis Alfonsas nusipelnęs ir svarbesnių apdovanojimų.

Gražus sutapimas, kad sukakties išvakarėse pasirodė solidi, didelės apimties, labai informatyvi žinomo sporto žurnalisto, sporto istoriko Arūno Petraičio knyga „9 Šiaulių krepšinio dešimtmečiai“ (2018), kurioje autorius apžvelgia krepšinio raidą Šiauliuose nuo 1925 m. iki šių dienų.

Knygoje gausu fotografijų, rašoma apie žymiausius krepšininkus (R. Imenavičius, M. Žukauskas, D. Slanina, R. Giedraitis, S. Birutis, Aneta ir Jurgita Kaušaitės, I. Marčauskaitė-Šalkauskė, K. Nacickaitė ir daugelis kitų), trenerius (A. Sireika, A. Klimavičius, Z. Račkauskienė-Beinoravičiūtė ir kiti). 384 puslapių apimties knygos leidimą mecenavo Alfonsas Armalas, UAB „Šiaulių plentas“ ir UAB „Šiaulių plento investicijų valdymas“. *Turėjau progą padėkoti*

*Šiaulių miesto garbės piliečiui Alfonsui Armalui.
S. Tumėno nuotrauka.*

2018 m. balandžio 12 d. – respublikinėje 8–12 klasių mokinių istorijos konferencijoje „Mano Lietuvos šimtmetis: nuo savivaldos iki kasdienio gyvenimo“, vykusioje Šiaulių universiteto bibliotekoje. Sveikindamas moksleivius kalbėjau apie modernios Lietuvos valstybės šimtmečio reikšmę mūsų tautai, priminiau Vasario 16-osios Akto signatarus, Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos auklėtinius-signatarus, akcentavau, kad svarbiausia yra meilė savo miestui, kaimui, vietai. Neatsitiktinai moksleivius pavadinau istorikais, nes tikiu, kad dalis jų ateityje taps istorijos mokytojais ar tyrėjais. Tuo įsitikinau klausydamas plenarinio posėdžio pranešimų, bylojančių, kad auga jaunoji karta, kuri, neabejoju, ateityje emocijas pakeis žiniomis, bet jų rūpestis Lietuvos valstybe, kultūra, švietimu išsakomas jau šiandien.

Lietuvos moksleiviai domisi Lietuvos ir pasaulio istorija. N. Brazausko nuotrauka.

Kaip Šiauliuose paminėjome Pasaulinę kultūros dieną

2018 m. balandžio 15 d. – Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje surengtoje ir Pasaulio kultūros dienai skirtoje diskusijoje „Rericho paktas ir pasaulio Taikos vėliava“. Diskutavome apie kultūros paveldą, apie kultūros objektų apsaugą, apie Nikolajaus Rericho idėjas, jų svarbą šiuolaikiniame gyvenime. Šaunu, kad į Taikos vėliavos idėjų sklaidą įsitraukia vis daugiau moksleivių, o labiausiai šios idėjos randa atgarsius Šiaulių Gegužių progimnazijoje, kur mokyklos direktorės Silvijos Baranauskienės iniciatyva skatinamos Taikos, Humanizmo, Kūrybos, Šviesos idėjos. Renginio metu direktorė priminė, kad per Pasaulio kultūros dieną jau kelinti metai prie Šiaulių miesto savivaldybės plevėsuoja ir Taikos vėliava.

*Šiauliuose prasmingai paminėjome Pasaulio kultūros dieną.
R. Stonkutės nuotrauka.*

2018 m. balandžio 16 d. Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje paminėjome Pasaulinę Parkinsono ligos dieną. Renginyje dalyvavo ir Šiaulių miesto savivaldybės meras Artūras Visockas, Respublikinės Šiaulių ligoninės Konsultacinės poliklinikos vedėjas

gydytojas neurologas Antanas Lukošaitis, mero padėjėja Jūratė Šivickienė, Seimo narės Rimos Baškienės padėjėja Judita Šakočiuvienė, LVŽS Šiaulių skyriaus pirmininkas Egidijus Elijošius, ŠNVOK prezidentė Vida Pociuvienė bei jos pavaduotoja Genovaitė Čekatauskienė ir daug kitų NVO draugijų bei klubų atstovų ir pirmininkų. Kalbėjau, kad nelaimės, bėdos, ligos suartina žmones, kad bendraujant, būnant kartu jas lengviau įveikti.

Sveikinu šiauliečius Pasaulinės Parkinsono ligos dienos proga. E. Elijošiaus nuotrauka.

2018 m. balandžio 20 d. – Šiaulių universiteto Dailės galerijoje vykusiame Andriaus Lamausko fotografijų parodos „Susitikimai. Žmonės ir miestai“ atidaryme.

2018 m. balandžio 20 d. – Šiaulių „Laiptų galerijos“ 26-ojo gimtadienio šventėje, į kurią miestiečius kvietė viliojantis renginio anonsas: „Atidarome pirmųjų galerijos menininkų Enzo, Peppe, Nando Rosamilia (Italija) fotografijos, monotipijų ir aplikacijų parodą. Dalyvauja: Enzo Rosamilia, parodą pristato menotyrininkė dr. Danutė Zovienė, muzikinis pristatymas: Audrius Jonaitis (saksofonas). Jūsų dėmesiui – performansas „Šviesos ratas“ (proj. autorė ir režisierė Marytė Ruzgytė). Vakaro muzika – Jazz. Veronika ChiChi (vokalas) & Dmitrij Golovanov (klavišiniai) – nuo žinomos džiazos klasikos (Nina Simone, Louis Armstrong, Ella Fitzgerald šedevrai ir svingo ansamblio „The Ditties“ perlai) iki lietuviškų kūrinių skoningų džiazos interpretacijų.“ (Prieiga internete: <https://www.facebook.com/events/185645078715387/>). Buvo malonu pamatyti, išgirsti, pajusti visa tai, kas rašyta, bet svarbiausia, kad Šiaulių „Laiptų galerija“ garbingai ir kūrybingai vykdo savo misiją, yra reikalinga ir Šiauliams, ir Lietuvai.

2018 m. balandžio 21 d. – akcijoje „Darom“. LVŽS skyrius, pasikvietęs talkon patyrusius „Bočius“, vadovaujamus mūsų bičiulio Beno Jokubausko, Šiaulių universiteto Botanikos sode padirbėjo iš peties – naikinome „Sosnovskio barščius“, tvarkėme kelią, atkūrėme kurmių išraustas vietas. Darbas darbą vijo – kad Šiauliuose būtų švariau, šviesiau ir maloniau gyventi. Ačiū visiems dalyvavusiems už bendrystę. Dienos darbų kulminacija, baigiamasis akcentas – pasodinome 11 jaunų ąžuoliukų. Tai buvo ir savotiškas protesto aktas dėl Šiaulių miesto centre masiškai kertamų senų medžių.

Darbas gryname ore ir atgaivina, ir suburia. E. Elijošiaus nuotraukos.

2018 m. balandžio 22 d. dalyvavau Nebraskos universiteto koncertinio choro (Omaha, JAV) ir ŠU mišraus choro „Studium“ šventiniame koncerte, kuris vyko Šiaulių Šv. Petro ir Pauliaus katedroje. Apie renginį kviečiu Jus paskaityti Zenono Ripinskio fotoreportaže „Šiaulių universiteto „Studium“ ir Nebraskos universiteto choristai padovanojo išpūdingą šventę“, prieiga per internetą: http://www.su.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=20811:%C5%A1iauli%C5%B3-universiteto-%E2%80%9Estudium%E2%80%9C-ir-nebraskos-universiteto-choristai-padovanojo-%C4%AFsp%C5%ABding%C4%85-%C5%A1vent%C4%99&catid=&lang=lt. Taip pat kviečiu Jus pažiūrėti vaizdo įrašą (choras svečiavosi LRT laidoje „Labas rytas“): <https://www.facebook.com/miruschorasstudium/videos/1653054224772392/>.

RINKĖJAI

Vykdydamas Seimo nario pareigas ir tesėdamas duotus pažadus, priimu rinkėjus pirmadieniais nuo 10 val. iki 12 val. Seimo nario biure Šiauliuose, Aušros al. 15, I aukšte.

Išankstinė registracija: mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt arba mob. 8 612 04 056, el. p. aida.striaukaite@lrs.lt. Mano padėjėjai Jus užregistruos, o aš galėsiu Jus priimti ir išklausti.

Jeigu pageidaujate kreiptis į mane asmeniškai, tai galite padaryti: tel. (8 5) 239 6615 (mano kabinetas Vilniuje), mob. 8 668 42 143, el. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt.

Kokie nauji išorinės reklamos įrengimo reikalavimai

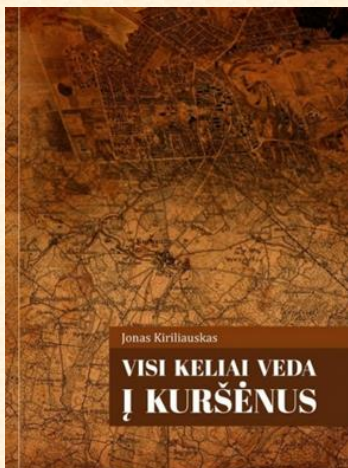
Plėsdamas Jūsų teisinį žinojimą, šįkart siūlau atkreipti dėmesį į „Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 2, 12, 14, 15, 19, 21, 24, 25, 26 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21-1 straipsniu įstatymą“ (2018 m. balandžio 26 d. Nr. XIII-1123), naujai apibrėžiantį „Iškabos“ ir „Išorinės reklamos“ sąvokas, reglamentuojantį išorinės reklamos įrengimo reikalavimus, maisto reklamą, sveikatos priežiūros paslaugų ir medicinos priemonių (prietaisų) reklamą, papildantį įstatymą „21-1 straipsniu „Komerčių paslapčių apsauga“ (visas nutarimas prieigoje internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/784e12e04c7411e8ade598b2394a491d>). Įstatymas įsigalioja 2018-07-01 (įstatymo 11 straipsnio 5 dalis įsigalioja 2018-05-01).

REKOMENDACIJA

Rekomenduoju Jums perskaityti Jono Kiriliausko knygą „Visi keliai veda į Kuršėnus. Istorinės ir kultūrinės išvykos“ (Vilnius: „Litera“, 2018) ir Liudo Mažylio – „99 metai po įvykio. Veiksmo dokumentika“ (Kaunas: „Šviesa“, 2018).

Kodėl verta perskaityti Jono Kiriliausko ir Liudo Mažylio knygas

Jono Kiriliausko knyga Jums padės atrasti Kuršėnų miesto apylinkių topografiją, talpinančią savyje ne tik erdvėlaikio ženklus, atminties pėdsakus, bet ir istoriją, atsiminimus, pasakojimus, istorines asmenybes, fotografijas, kultūrinę atmintį. Skaitytojas turi galimybę pažinti Kuršėnų krašto apylinkių istoriją, kuri yra visos Lietuvos mikroistorija, ir pajusti savitą *genius loci*.

„Mes keliausime ne tik tais keliais ir keliukais, kurių šiandien gal jau ir nebėra, mes keliausime ir laiku. Jeigu mūsų pasakojimui prireiks, nukeliausime ir toliau nuo kelio, bet labai nenuklysim. Pasakojimo laikas gali išsitęsti, iki pat spėjamo XIII amžiaus, nors iš tų laikų rašytinių šaltinių apie Kuršėnus ir jų apylinkes neturime, todėl tenka pasitelkti išmonę ir literatūrą“ (Jonas Kiriliauskas).

Daugiabriaunė Liudo Mažylio knyga padės suvokti vieno Dokumento paieškos, radimo ir apmąstymo procesus. Kita vertus, skaitytojas gali susipažinti su autoriumi, nes leidinyje atsiveria jo patirtis ir atmintis, kolekcionavimo aistra, įrašai socialiniuose tinkluose, kelionės, estetiškos išvalgos, skaitytos knygos, laiko ženklai ir tai, kas nutiko beveik lygiai 100 metų po įvykio.

„Daug kas šioje knygoje yra kitaip, negu vyko realybėje. Daug kas sutampa. Daug kas, kaip ir bet kurioje socialinėje realybėje, yra susimaišę. Vaizdai ir veidai atrodo supanašėję. Kai kada sunku net atsekti, kas yra kas ir kokį vaidmenį atlieka. Bet juk taip atsitinka bet kurioje istorinėje rekonstrukcijoje“ (Liudas Mažylis).

ŠIAULIŲ ATMINTINOS DATOS

Ką mums gegužės mėnesį primena 2018 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius

Gegužė (2018 m.)

1 d. – 105 metai, kai 1913 m. Lauksodyje (Pakruojo r.) gimė kunigas **Vladas Požėla**. 1938–1944 m. buvo Šiaulių amatų ir prekybos mokyklų bei berniukų gimnazijos kapelionas. Dirbo vikaru Šiaulių šv. Jurgio bažnyčioje. Nuo 1989 m. iki mirties – Kužių (Šiaulių r.) parapijos klebonas. Mirė 1997 m. Kužiuose.

1 d. – 90 metų, kai 1928 m. Šiauliuose surengta pirmoji medelių sodinimo šventė, pradėtas apželdinti Sukilėlių kalnelis.

2 d. – 25 metai, kai 1993 m. prie Kazio ir Stanislavos Venclauskių namų Vytauto g. (dabar Šiaulių „Aušros“ muziejus) atidengtas paminklas „Motinystė“.

7 d. – 115 metų, kai 1903 m. Kaltinėnuose (Šilalės r.) gimė kalbininkas, pedagogas, vadovėlių autorius, pedagogikos mokslų daktaras **Juozas Budzinskis**. Tarpukario metais dirbo Šiaulių mokytojų seminarijoje. Mirė 1986 m. Vilniuje.

7 d. – 70 metų, kai 1948 m. atidarytas Šiaulių kultūros ir poilsio parkas.

8 d. – 120 metų, kai 1898 m. Peterburge (Rusija) gimė teatro aktorius, režisierius, poetas **Stasys Pilka**. 1933–1934 m. dirbo Šiaulių dramos teatre. Mirė 1956 m. Čikagoje (JAV).

15 d. – 125 metai, kai 1893 m. Vijoliškyje (Biržų r.) gimė poetas, vertėjas **Vladas Rekašius**. 1912–1913 m. mokėsi Šiaulių gimnazijoje. Žuvo 1920 m. Plungėje.

15 d. – 90 metų, kai 1928 m. Šiauliuose gimė inžinierius, valstybės ir visuomenės veikėjas **Jonas Ščevinskas**. 1964–1973 m. buvo Šiaulių miesto vykdomojo komiteto pirmininkas. Mirė 1979 m. Vilniuje.

17 d. – 95 metai, kai 1923 m. Marijampolėje gimė teatro aktorė **Albina Simokaitytė-Tumkevičienė**. 1949–1986 m. vaidino Šiaulių dramos teatre. Mirė 2004 m. Šiauliuose.

18 d. – 135 metai, kai 1883 m. Malavėnuose (Šiaulių r.) gimė gydytoja oftalmologė, visuomenės veikėja **Veronika Janulaitytė-Alseikienė**. Mokėsi Šiaulių gimnazijoje, čia platino draudžiamą lietuvišką spaudą. Mirė 1971 m. Kaune.

18 d. – 70 metų, kai 1948 m. Vanagiškėse (Jonavos r.) gimė dailininkas grafikas **Vaclovas Zigmantas**. Nuo 1972 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose. Mirė 1992 m. Šiauliuose.

19 d. – 115 metų, kai 1903 m. Šiauliuose gimė menotyrininkas, dailės istorikas, filosofijos mokslų daktaras **Mikalojus Vorobjovas**. Mirė 1954 m. Nortampton (JAV).

20 d. – 20 metų, kai 1998 m. Šiauliuose atidarytas Turizmo informacijos centras.

21 d. – 75 metai, kai 1943 m. Kaune gimė pedagogė, habilituota socialinių mokslų daktarė **Audronė Juodaitytė**. 1964 m. baigė Šiaulių pedagoginį institutą, 1967–1987 m. buvo šio instituto dėstytoja. Nuo 2003 m. dirba Šiaulių universitete.

24 d. – 90 metų, kai 1928 m. Aleniškyje (Šiaulių r.) gimė pedagogė, žurnalistė, redaktorė **Birutė Ona Boreišienė**. 1953 m. baigė Šiaulių mokytojų institutą. Mirė 2018 m. Vilniuje.

25 d. – 60 metų, kai 1958 m. Šiauliuose gimė architektas **Alvydas Barzdžiukas**.

25 d. – 45 metai, kai 1973 m. įkurtas Šiaulių fotografijos muziejus.

26 d. – 95 metai, kai 1923 m. Kretingoje gimė gydytojas, teismo medicinos specialistas, profesorius **Jonas Nainys**. 1940 m. baigė Šiaulių berniukų gimnaziją. Mirė 1989 m. Kaune.

30 d. – 65 metai, kai 1953 m. Vilniuje gimė teatro režisierius, politikos bei visuomenės veikėjas **Julius Dautartas**. 1977–1978 m. vaidino Šiaulių dramos teatre.

31 d. – 30 metų, kai 1988 m. Šiauliuose mirė poetė, vertėja **Auksė Vasaitytė**. Palaidota Donelaičio g. kapinėse.

Šaltinis: „2018 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius“ (prieiga per internetą: <http://savb.lt/lt/krastieciai/virtualios-parodos/siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/2018-metu-siauliu-atmintinu-datu-kalendorius/geguze/>).

LIETUVOS VALSTYBĖS KŪRĖJAI – 1918 M. VASARIO 16-OSIOS AKTO SIGNATARAI

Lietuvos Taryba, pasirašiusi 1918 m. vasario 16 d. valstybės Nepriklausomybės atkūrimo aktą. Iš kairės sėdi: Jonas Vileišis, Jurgis Šaulys, Justinas Staugaitis, Stanislovas Narutavičius, Jonas Basanavičius, Antanas Smetona, Kazimieras Šaulys, Steponas Kairys, Jonas Smilgevičius; iš kairės stovi: Kazimieras Bizauskas, Jonas Vailokaitis, Donatas Malinauskas, Vladas Mironas, Mykolas Biržiška, Alfonsas Petrulis, Saliamonas Banaitis, Petras Klimas, Aleksandras Stulginskis, Jokūbas Šernas, Pranas Dovydaitis. Vilnius, 1918 m. vasario mėn. Fotografas A. Jurašaitis. Lietuvos centrinis valstybės archyvas. A073-P0955.

PETRAS KLIMAS

(1891–1969)

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras Petras Klimas gimė 1891 m. vasario 23 d. Kušliškių kaime (dab. Marijampolės r.), valstiečių šeimoje. Mokėsi Liudvinavo ir Kalvarijos pradinėse mokyklose, nuo 1901 m. – Marijampolės gimnazijoje. Ją baigęs 1910 m. įstojo į Maskvos universiteto Teisės fakultetą. Gavęs teisininko diplomą, 1915 m. atvyko į Vilnių.

Dar būdamas studentu, P. Klimas tapo Lietuvių mokslo draugijos nariu. Jo vadovaujama lietuviškomis mokykloms skirtų vadovėlių rengimo komisija prie Lietuvių mokslo draugijos per trumpą laiką parengė ir išleido apie penkiasdešimt įvairių mokymo leidinių. Pats P. Klimas parašė

vadovėlį „Lietuvių kalbos sintaksė“ ir sudarė chrestomatiją „Skaitymai lietuvių kalbos pamokoms“.

Prasidėjęs Pirmajam pasauliniam karui, P. Klimas dirbo Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpti Centro komitete. 1916 m. lapkritį gimtinėje už okupacinei valdžiai nelojalius pasisakymus buvo areštuotas ir apie tris mėnesius kalintas. Grįžęs į Vilnių, tęsė visuomeninę veiklą. Dalyvavo rengiant 1917 m. rugsėjo 18–22 d. Vilniuje vykusią Lietuvių konferenciją. Buvo išrinktas į Lietuvos Tarybą, tapo jos sekretoriumi. 1918 m. vasario 16 d. kartu su kitais Tarybos nariais pasirašė nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo aktą. Buvo vienintelio tuo metu leisto lietuviško dienraščio „Lietuvos aidas“ faktiniu redaktoriumi. Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpti ir Lietuvos Tarybos darbo fragmentus, laikraščio leidybos rūpesčius užfiksavo dienoraštyje, viename vertingesnių šaltinių, liudijančių apie lietuvių politinę veiklą 1915–1919 m.

1919–1923 m. signataras dirbo Užsienio reikalų ministerijoje, greit tapo viceministru, trumpą laiką 1921 m. pabaigoje faktiškai vadovavo šiai ministerijai. 1919 m. P. Klimas, paskirtas lietuvių delegacijos sekretoriumi, dalyvavo Paryžiaus taikos konferencijoje, o 1920 m. – taikos derybose su Sovietų Rusija. 1920–1923 m. Aukštuosiuose kursuose ir iš jų išaugusiam Lietuvos universitete skaitė Lietuvos istorijos kursą.

Remiantis P. Klimo tyrinėjimais apie lietuvių daugumos gyvenamą teritoriją tapo galimas Lietuvos valstybės etnografinių sienų nustatymas. Signataras parengė istorijos mokslo darbų: „Lietuva, jos gyventojai ir sienos“ (1917), „Lietuvos žemės valdymo istorija“ (1919), „Lietuvių senybės bruožai“ (1919), „Muravjovo laikmetis Lietuvos žemės ir žemininkų istorijoje“ (1920), „Istorinė Lietuvos valstybės apžvalga“ (1922), „Lietuvos valstybės kūrimas 1915–1918 metais Vilniuje“ (1929). Dalyvavo rengiant A. Šapokos redaguotą „Lietuvos istoriją“ (1936). Daug dėmesio skyrė naujausios Lietuvos istorijos tyrinėjimams, kaupė medžiagą apie krašto priešistorę, valstybingumo raidą. Yra paskelbęs Lietuvos istorijos šaltinių vertimų.

1923–1940 m. P. Klimas dirbo Lietuvos atstovybėse užsienyje: nepaprastuoju pasiuntiniu ir įgaliotuoju ministru Italijoje, Prancūzijoje, Belgijoje, Ispanijoje, Portugalijoje ir Liuksemburge. Antrasis pasaulinis karas užklupo P. Klimą Paryžiuje. Prancūziją okupavusios Vokietijos valdžios atstovai 1943 m. pavasarį lietuvių diplomataus areštavo, kalino koncentracijos stovyklose. 1944 m. jis buvo sugražintas į Lietuvą.

1945 m. P. Klimas buvo suimtas ir kalintas Sibiro lageriuose. Iš tremties grįžo 1955 m. pradžioje, apsigyveno Kaune. Mirė 1969 m. sausio 16 d., palaidotas Kauno Petrašiūnų kapinėse.

Parengė Aigustė Vykantė Bartkutė
(prieiga per internetą: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=16286&p_k=1&p_t=168657).

Kuris 1918 metų vasario 16-osios Akto signataras buvo vienas iš slaptos draugijos „Dvylika Vilniaus apaštalu“ steigėjų

DONATAS MALINAUSKAS

(1869–1942)

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras Donatas Malinauskas gimė 1869 m. kovo 7 d. Kraslavos (Latvija) dvare, bajorų šeimoje. Anksti mirus tėvui, motina su vaikais grįžo į Trakų

valsčių, iš kurio buvo kilusi. Didelę įtaką jaunuoliui turėjo netoliese gyvenęs motinos dėdė Bernardas Kęstutis-Gediminas, kildinęs giminę iš Lietuvos didikų kunigaikščių, mokėsis pas A. Mickevičių, dėstęs Vilniaus universitete, visą gyvenimą domėjęsis krašto istorija. Vidurinę išsilavinimą D. Malinauskas įgijo Vilniuje ir Minske. 1889 m. išvyko į Lvovą studijuoti agronomijos, nuo 1890 m. studijas tęsė Taboro (dab. Čekija) žemės ūkio akademijoje.

1895 m. grįžęs į Lietuvą, D. Malinauskas įsikūrė Vilniuje. Buvo vienas iš slaptos draugijos „Dvylika Vilniaus apaštalu“ steigėjų. Jos nariai siekė puoselėti lietuviškas tradicijas, ginti lietuvių kalbos teises. 1901 m. jiems pavyko pasiekti, jog bent vienoje Vilniaus bažnyčioje – Šv. Mikalojaus – tikintiesiems būtų leista melstis lietuviškai. 1905 m. D. Malinauskas kartu su J. Basanavičiumi, kun. J. Ambraziejumi ir M. Davainiu-Silvestraičiu pasirašė memorandumą caro vyriausybei, kuriuo reikalavo autonomijos Lietuvai. Vienas iš 1905 m. gruodžio 4–5 d. vykusio Didžiojo Vilniaus Seimo rengėjų ir dalyvių. D. Malinauskas buvo ir lietuviškų kultūrinių, švietimo ir ekonominių organizacijų „Vilniaus Aušra“, „Rūta“, „Rytas“, Lietuvių mokslo draugijos, Lietuvos ūkininkų bendrovės vienas iš steigėjų ir narys. Rengė straipsnius lietuviškiems periodiniams leidiniams „Vilniaus žinios“, „Viltis“, „Draugija“, „Lietuva“, „Naujoji Romuva“.

Pirmojo pasaulinio karo metais D. Malinauskas priklausė Lietuvių draugijai nukentėjusiems dėl karo šelpti, 1914 m. pabaigoje tapo jos Centro komiteto nariu. 1917 m. rugsėjo 18–22 d. dalyvavo Lietuvių konferencijoje, kurioje buvo išrinktas į Lietuvos Tarybą. 1918 m. vasario 16 d. kartu su kitais Tarybos nariais pasirašė nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo aktą.

1920 m. spalio 9 d. Lenkijai okupavus Vilniaus kraštą, D. Malinauskui buvo paliepta išvykti iš Vilniaus. Persikėlęs į Kauną, signataras pradėjo dirbti Užsienio reikalų ministerijoje. 1921 m. birželio–liepos mėn. su trumpalaike misija lankėsi Prahoje, 1922 m. kovo mėn. buvo paskirtas į Čekoslovakiją nepaprastuoju pasiuntiniu ir įgaliotuoju ministru. Jo vadovavimo atstovybei Čekoslovakijoje metais Praha oficialiai pripažino Lietuvą. 1923 m. grįžęs į Kauną, D. Malinauskas tęsė darbą Užsienio reikalų ministerijoje. 1931 m. kovo–lapkričio mėn. buvo nepaprastuoju pasiuntiniu ir įgaliotuoju ministru Estijoje.

Daug energijos, laiko ir lėšų D. Malinauskas skyrė visuomeninei veiklai. 1925 m. buvo išrinktas Vilniaus vadavimo sąjungos vykdomojo komiteto nariu. Dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą pradėjo remti archeologinius kasinėjimus Vilniaus katedroje, vildamasis, kad ten bus rasti Vytauto Didžiojo palaikai. Savo lėšomis signataras Čekoslovakijoje pagamino palaikams skirtą sarkofagą. 1939 m. Alvito dvarą gavo iš Vyriausybės ir persikėlė į jį. 1939 m. jo dovanotoje žemėje buvo užbaigta statyti Vytautavos (dab. Trakų r.) parapijos bažnyčia.

1941 m. birželio 14 d. D. Malinauskas buvo ištremtas į Altajaus kraštą (Rusija), kur 1942 m. lapkričio 30 d. mirė. 1993 m. birželio 14 d. signataro ir jo artimųjų palaikai buvo perlaidoti Onušio (Trakų r.) bažnyčios šventoriuje.

Parengė Aigustė Vykantė Bartkutė
(prieiga per internetą: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=16286&p_k=1&p_t=168659).

Knygos pristatymas Pakuonio bibliotekoje

„Balandžio 28 d. Pakuonio bibliotekoje pristatyta knyga-monografija „1918 m. Nepriklausomybės akto signataras Donatas Malinauskas“, supažindinanti su įdomia ir tragiška signataro biografija, politine ir visuomenine veikla.

Susitikime su lankytojais dalyvavo knygos autorius Viktoras Jencius-Butautas – Lietuvos istorijos tyrinėtojas, besirūpinantis Donato Malinausko istorinio palikimo išsaugojimu ir sklaida, Juozas Vercinkevičius – žurnalistas, nacionalinio Lietuvos istorijos laikraščio „Voruta“ steigėjas, leidėjas ir vyriausias redaktorius, Kęstutis Eidukonis – Pasaulio lietuvių bendruomenės narys, buvęs

JAV pulkininkas-leitenantas, atsargos kariškis. Renginyje dalyvavusiems bibliotekos lankytojams svečiai padovanojo knygų su autoriaus autografu ir naujausių laikraščio „Voruta“ numerių.“ Prieiga internete: <http://www.prienubiblioteka.lt/naujienos/685-knygos-pristatymas-pakuonio-bibliotekoje>.

Knygos pristatyme dalyvavo garbūs asmenys. Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos nuotrauka.

ŽINIASKLAIDA

Seimo nario dr. Stasio Tumėno pranešimas: „Pasaulio lietuvių metai – tai kokybiškai naujas Lietuvos diasporos ir valstybės dialogas“

2018 m. balandžio 12 d. pranešimas žiniasklaidai

Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad 2019 metais minėsime istorinės Lietuvių Chartos, įsteigusios Pasaulio lietuvių bendruomenę (PLB), apibrėžusios lietuvių tautinio solidarumo principus, suvienijusios užsienio lietuvius kovai už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, ir siekdamas kokybiškai naujo dialogo su Lietuvos diaspora, paskelbė 2019 metus Pasaulio lietuvių metais. Už šį sprendimą balsavo 104 Seimo nariai, balsavusių prieš ir susilaikiusių nebuvo. Priimtame nutarime (Nr. XIIP-1661(2)) pabrėžiamas Pasaulio lietuvių bendruomenės indėlis išlaikant tautinį tapatumą, atkuriant nepriklausomą Lietuvos valstybę, kuriant šiuolaikinę modernią Lietuvą ir suvokiant „išskirtinį Pasaulio lietuvių bendruomenės vaidmenį šiuolaikinės Lietuvos diasporai, Lietuvos valstybingumui, nepriklausomos ir demokratinės valstybės tęstinumui“.

Priimtu nutarimu Lietuvos Respublikos Vyriausybei siūloma: „1) sudaryti Pasaulio lietuvių metų komisiją [...], kuri iki 2018 m. rugsėjo 1 d. parengtų Pasaulio lietuvių metų minėjimo programą; 2) 2019 metų valstybės biudžete numatyti lėšų Komisijos sudarytai ir patvirtintai Pasaulio lietuvių metų minėjimo programai įgyvendinti.“

Pasaulio lietuvių metų iniciatorius, Seimo narys Stasys Tumėnas, pristatydamas projektą, jo reikšmę Lietuvai ir jos diasporai, priminė, „kad 2019-aisiais metais minėsime garsiosios Lietuvių Chartos 70-metį, ir tai būtų puiki proga parodyti tautinį solidarumą, kuris yra vienas iš kertinių straipsnių šitoje Lietuvių Chartoje, ir parodyti, kad mums svarbūs visi lietuviai, gyvenantys pasaulyje“.

S. Tumėnas akcentavo, kad Pasaulio lietuvių bendruomenė, jos pirmininkė Dalia Henke, Pasaulio lietuvių bendruomenės Valdyba labai atsakingai ir profesionaliai įsitraukė į galimų Pasaulio lietuvių metų veiklų rengimą, teikė pasiūlymų ir diskutavo. Bendradarbiaujant iniciatoriui ir Pasaulio lietuvių bendruomenei gauta per 50 konkrečių pasiūlymų, iš kurių minėtinos šios idėjos: 1) surinkti medžiagą apie kraštuose esančius lietuviškus ženklus ir sukurti interneto svetainę „Lietuvybės ženklai pasaulyje“ su turistiniais maršrutais; 2) surengti PLB ir PLJS kraštų valdybų pirmininkų suvažiavimą 2019 metais; 3) parengti virtualią parodą „Pasaulio lietuvių bendruomenė: kūrimasis ir raida 1949–2019“; 4) išleisti tęstinį leidinį apie Pasaulio lietuvių bendruomenės istoriją

„Pasaulio lietuvių bendruomenė 2004–2019“; 5) surengti tarpdisciplininę mokslinę konferenciją „Lietuvos diaspora 1949–2019 m.: praeitis, dabartis, ateitis“.

Tai tik keletas iš gautų idėjų, kurios bus perduotos Lietuvos Respublikos Vyriausybei, ministerijoms ir kitoms įstaigoms. Neabejoju, kad bendrai priimtos ir išdiskutuotos veiklos padės įgyvendinti Pasaulio lietuvių metų tikslą ir penkis uždavinius, kuriuos Seime ne kartą priminė Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininkas Antanas Vinkus.

Seimo nariai supranta, kad visi pasaulyje gyvenantys lietuviai ir lietuvių kilmės asmenys yra vienos Lietuvos dalis, jos stiprybės, vienybės, pažangos ir išlikimo garantas. Kartu mes suvokiame, kad esama problemų, kurias išspęsti ir padės kokybiškai naujas Lietuvos diasporos ir valstybės dialogas. (Prieiga internete: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15289&p_k=1&t=256972&p_a=0.)

NAUDINGA

Kviečiu Jus stebėti, vertinti naują Lietuvos, Šiaulių miesto, Europos Sąjungos politinį, ekonominį, kultūrinį, socialinį etc. gyvenimą! *Žinokime, galvokime ir reaguokime!*

Naudingos nuorodos:

<http://www.lrs.lt/>; <https://www.lrp.lt/lt/>; <http://lrv.lt/>; <http://edem.siauliai.lt/>; <http://www.lvzs.lt/>; <http://www.vkontrole.lt/>; <http://www.lygybe.lt/lt/>; <http://www3.lrs.lt/pls/inter/vaikai>; <http://www.vlkk.lt/>; <http://www.lmt.lt/lt/pradzia.html>; <http://www3.lrs.lt/pls/inter/nst.show>; http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=9258&p_k=1; <http://plbe.org/>; <http://www.pljs.org/>; http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=3829&p_k=1; <http://www.kt.gov.lt/>; <http://www.vsd.lt/>; http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=48&p_k=1; <http://www.prokuraturos.lt/>; <http://www.stt.lt/>; http://ec.europa.eu/index_lt.htm; <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/lt>; <http://pazinkvalstybe.lt/>; http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=884&p_d=205765&p_k=1; http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=884&p_d=205766&p_k=1; <http://www.lietuva.lt/100/>; <http://www.lrkmlrv.lt/lt/nemokamimuziejai>; http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=25380&p_k=1; <http://www.dainusvente.lt/lt/>.

MANO KOMANDA

Dirbti padeda draugiška ir kompetentinga komanda, kurios nariai yra: Nerijus (humanitarinių mokslų daktaras, literatūrologas, lektorius, mokslinių publikacijų autorius), Egidijus (specialiosios pedagogikos ir logopedijos magistras, lektorius, socialinių reikalų specialistas), Rasa (žurnalistikos magistrė, režisierė, renginių organizatorė, knygų autorė), Rita (teisės ir valdymo magistrė, teisininkė, socialinė pedagogė edukologė, lektorė, visuomenininkė), Aida (vadybos ir verslo administravimo magistrė, projektų vadovė, regioninės politikos ir švietimo specialistė).

KONTAKTAI

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno kabineto adresas Vilniuje:

Lietuvos Respublikos Seimas
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
III rūmai 301 kabinetas
Tel. (8 5) 239 6615
El. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno biuro adresas Šiauliuose:

Aušros al. 15, 76299 Šiauliai (I aukštas)

Padėjėjai-sekretoriai Vilniuje ir Šiauliuose:

Nerijus Brazauskas (Šiauliuose): mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt;

Egidijus Elijošius (Šiauliuose): mob. 8 612 03 532, el. p. egidijus.elijosius@lrs.lt;

Rasa Praninskienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6485, el. p. rasa.praninskiene@lrs.lt;

Aida Striaukaitė-Gumuliauskienė (Šiauliuose): mob. 8 612 04 056, el. p. aida.striaukaite@lrs.lt;

Rita Virbalienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. rita.virbaliene@lrs.lt.

Socialiniai tinklai

Bendraukime: <https://www.facebook.com/Stasys.Tumenas.LRS/>

Naujienlaiškį parengė padėjėjai-sekretoriai: N. Brazauskas, R. Praninskienė, A. Striaukaitė-Gumuliauskienė.